

2. Szám.

elet kézhez

tem tekin-
M. (sorait
z-írás), F.

F. b.

a: a Zin-
rendezett
XV. köt.
olt király-
tették e
ezettek
és Herz

: A Zin-
adás jöve-
Anyos

utatva a

yes ada-
bácsi.

ez.

eledvén,
maz elő-
jár, 'szí-
bb meg-
se fenn-

40 kr.
80 kr.
60 kr.

ildésére
haszná-
Buda-
um-épü-

tala.

m-épület.
rsulat.

Csacsi-háton. (Lásd a 202. lapon.)

XXIX. kötet, 13. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1885. szeptember 27-én.

A KALÓZOK.

— Elbeszélés. —

(Folytatás és vége.)

LEINTE azzal biztatták magukat, hogy talán csak elsétált valamerre; de nem látták a kocsit sem s ez már meglepte őket. Miután sokáig hiába vártak, végre megkérdezték, hol van az az ember, a ki abban a furesza kocsiban utazik?

— Az a bolondos komédiás? Az már rég elutazott, felelé a koresmárosné.

A két fiu majd holtra ijedt.

— Elutazott? hebegé Gyuri. Az nem lehet, hiszen mi együtt utazunk.

— Az bajos lesz, mert a komédiás mindjárt délután utnak indult, mostanáig már valahol a hetedik határban van, Isten tudja hol.

— De hisz ez csalás! kiáltá Móricz. Mi rá biztuk a pénzünket megőrzés végett... azt mondta, együtt fogunk utazni.

— Mért voltatok olyan együgyűek, hogy ilyen kóbor komédiásnak hittetek? Ő bizony megszökött a pénzetekkel, soha sem látjátok többé.

Ez már szomorú állapot volt s a két leendő hős kalóz egyelőre nem tudott egyebet tenni, mint hogy keservesen zokogni kezdett és szidta a gonosz csalót. A koresmárosné, ki jószívű asszony volt, megsajnálta őket.

— Már hiába sirtok, azon most nem segíthettek. Már késő este van, fekédjétek le oda a lóczára és aludjatok. Az ebédért nem kívánok semmit, látom hogy ügyetlen gyerkőczök vagytok s az a csaló rászedett. Holnap reggel menjete a ható-

sághoz és mondjátok el panaszotokat. Talán nyakon csípi valahol a csalót.

A két kalandos fiu, egyebet sem tehetvén, lefeküdt s bus gondolatokkal aludt el. Reggel a jó koresmárosné még adott nekik egy-egy darab kenyeret és újra tanácsolta nekik, menjenek a hatósághoz panaszra; de ők ezt a világért sem tették volna. Utközben Móricz így szólt:

— Tudod Gyuri, ott kikérdeznének, kik vagyunk, honnan jöttünk és könnyen megeshetnék, hogy erővel haza vinnének.

Gyuri meg nem állhatta, hogy így ne szóljon:

— Az talán még legjobb volna... mit csinálunk pénz nélkül?

— No bizony! Gyönyörű dolog volna, ha mindjárt megijednénk! Hát nem olvastad, hogy a kalózok sokszor hajótörést szenvednek, egy szál deszkán menekülnek és mindenöket elvesztik, de aztán megint szereznek kincseket? Mi nem is jártunk olyan rosszul, az a derék koresmárosné nagyon szives volt... föl is jegyezzük és majd megjutalmazzuk.

— Igen, de hogy jutunk tovább? Koldulnunk kell...

— Az nem koldulás... csak sziveséget fogadunk el az emberektől és majd ha gazdagok leszünk, sokszorososan visszafizetjük nekik. Azt a gonosz csalót pedig, a ki úgy rászedett, felkutatjuk a világ végén is és rettentően megbüntetjük.

Ez a gondolat kissé megvigasztalta Gyurit is. Szaporán gyalogoltak tovább, míg végre a déli nap nagyon is forrón kezdett sütni. Az ut szélén egy nagy fa árnyékába heveredtek pihenőre.

A lábukat, azt csak megpihentették, hanem a gyomruk sehogysem volt megelégedve ezzel a deleléssel. Nem vallották ugyan meg egymásnak, de mindketten arra gondoltak, milyen jó volna most ott-hon a terített asztalnál ülni! Így azonban nem tehetek egyebet, mint hogy beérték a száraz kenyérrel, melyet a koreszmárosnétól kaptak.

— Iparkodnunk kell, hogy faluba érjünk, ahol valami enni valót kaphatunk, mondá Móricz.

Megindultak, de a gyalogolás nagyon keserves volt így étlen-szomjan. Sok kocsi érte őket utól s kérezkedtek egyikre is másikra is, de senki sem vette fel őket. Már nagyon ki voltak merülve, esteledett is, mikor egy uri zárt hintó robogott arra. A hintó hátulján láda elhelyezésére való deszka volt, de most nem volt rajta semmi. A két fáradt vándor meglátta ezt és észrevétlenül felkapaszkodott. Nem valami kényelmes ülés volt biz' az, de mégis jobb, mint a gyalogolás.

A hintó sebesen robogott s a két fiu a már beállott éjben nem is sejtette, hol járnak. Egyszerre megállt a kocsi, még pedig egy kapu előtt. A két fiu ijedten leugrott és el akart futni, de egy szolga megpillantotta és megfogta őket.

— Hát ti kis csavargók mit kerestek itt a kocsin?

Épen ekkor szállt ki a kocsiból egy előkelő külsejű asszony, meg egy nyájas képű leányka. Kérdezték mi történt.

— Valami csavargók kapaszkodtak föl a kocsira, mondá a szolga.

— Mi nem vagyunk csavargók, felelé

Móricz. Utban vagyunk, nagyon elfáradtunk, azért kapaszkodtunk föl.

— Gyalog utaztok? kérdé az uri nő. És honnan, hová?

— Messzire megyünk... és az a szerencsétlenség ért, hogy kifosztottak a pénzünkéből, nagy bajba jutottunk, felelé Móricz.

— Szegény fiuk! sajnálkozték a leányka. Ugy-é kedves mama, kapnak nálunk vacsorát.

— Kétségkívül, kedvesem. Fáradt utast soha sem utasítunk el.

— Akkor hát jöjjetek be velem, szólt a jó leányka.

De a mama mást mondott:

— Nem, kedves leányom, velünk nem jönnek be. Segíteni kell azt, a ki rászorul, de akármiféle ismeretlent nem vezetünk be a szobánkba. Lehet, hogy igazat beszélnek, lehet az is, hogy ravaszkodnak. Vannak ám igen fiatal gonosztevők is. Jó helyök lesz nekik a kapusnál is. Majd intézkedem.

A két vándor hallotta ezt a beszédet. Fülük elvörösödtek s majd hogy el nem árulták magukat boszuságukban. Mert akármilyen oktalanságot követtek is el, de gonosztevők nem voltak s bensőleg mélyen megalázva érezték magukat, hogy itt most holmi csavargó tolvajoknak nézik őket, pedig hiszen ők tisztos uri szülők gyermekei, idővel pedig dús gazdag királyok lesznek. De hát nem szólhattak, mert ki tudja mi történik velök? Talán becsukják és másnap haza küldik őket, akkor aztán vége a fényes tervnek.

Nem hitték, hogy ez lett volna a legjobb!

A jószívű uri hölgy parancsot adott a kapusnak s ez elvezette a két hivatlan vendéget a maga lakására, adott nekik vacsorát. Nem volt urias vacsora, de be kellett érni vele, utána pedig a szalmával, melyet ágy helyett kaptak. A kapus ezt is csak nagyon kelletlenül adta, folyvást nagyon gyanakvólag nézett a két kis csavargóra, láthatták, hogy nem szívesen fogadja az ilyen fajta vendégeket.

Reggel ki is adta hamar az utjokat s Móricz és Gyuri megint ott ballagtak a poros országuton, fáradtan, piszkosan; ruhájok, minthogy minduntalan földön heverve pihentek, csakhamar ugyancsak tönkre ment, elszakadozott, fehérneműjük rég nem volt már fehér s akárki látta őket, bátran mondhatta, hogy valami koldusfélék. Épen azért mindinkább barátságatlan fogadtatásra találtak, mikor egy majorban vagy falusi házban bekopogtattak és egy darabka kenyeret kértek. Akárhányszor durrván elutasította őket a gyanakodó gazda; itt-ott kevésbe mult, hogy verést nem kaptak kenyér helyett.

Igy bolyongtak több napig s Gyuri bizony már többet sóhajtozott, mint nevetett. Móricznak is nagy erőfeszítésébe került, hogy bátornak mutassa magát, de még el volt szánva, hogy nem tágit.

— Nagy czélt nem lehet könnyű szerrel elérni, biztatta pajtását.

E böles igazsággal be kellett érniök vigasztaláskép, pedig épen a mint Móricz így vigasztalta pajtását, Gyuri olyan formát gondolt, hogy ez nagyon szép, de most hamarjában többet érne egy jó esernyő. Mert fenyegető borulás mutatkozott az égen és új bajra kellett készen lenniök,

a minőre eddig nem is gondoltak. Eszökbe sem jutott, hogy utjok alatt egyéb kísérhetné őket szép napfénynél. Ha keserves is a sok gyalogolás, éhezés, kenyér-kérés, de valahogy csak megvoltak. Hanem most megeredt az eső és ugyancsak szakadt a nyakukba, az uton nagy sár támadt, megvásott cipőikbe is bele folyt a víz, vékony ruhájokon át pedig bőrig áztak. Még menekülniök sem volt hova, mert nagy sikágon haladtak s messze földön még fát sem láttak. Szóttlanul ballagtak s már beesteledett, mikor egy tanyához értek, hol szerencsére jó szívű emberekre találtak. Itt megtudták azt is, hogy közel vannak a Tiszához s ez újra fölélesztette bátorságukat.

— Tudod Gyuri, a Tisza nagy víz, azon hajók járnak, onnan már könnyen eljutunk a tengerre.

Másnap szaporán gyalogolva, délre el is jutottak a Tiszához. Egy öreg halászt találtak ott a parton, ki kunyhója előtt hálóját foltozta és mellesleg jó paprikás halat főzött. Mindjárt meg is kérdezték tőle, eljuthatnak-e innen hamar a tengerhez?

— A tengerhez? szólt az öreg csodálkozva. Már édes fiaim, azt biz' én nem tudom, mert én soha sem jártam tovább Szolnoknál. Bizonyosan azon tul van a tenger.

— Persze, hogy tul, még az országon is tul, azt tudjuk.

— No, az már bizony messze lehet, szólt a jámbor öreg halász. Hát aztán mi dolgotok van ott?

— Beállunk kalózkodnak és sok kincset szerzünk.

— Derék mesterség lehet, ámbátor nem tudom, mi legyen az. Magam is elmennék, de már öreg vagyok, hát beérem a régi mesterségemmel, egy kis paprikás hal csak kerül mindig. Ugy látom fiaim, ti is nagyon pislogtok oda a bogrács felé, talán szeretnétek belekóstolni?

A két vándor nem tagadta, hogy bízik, ők nem utasítanának vissza egy kis ebé-

det, mert hát a sok kincset még csak ezután fogják megszerezni. Majd akkor megfizetik busásan. Az öreg a fejét rázta.

— Nem értem én azt, micsoda járatban vagytok, de úgy gondolom, valami nagy bolondság, mert megvénültem, de olyat még nem hallottam, hogy ilyen sihederek, mint ti, kincseket szerezhetnének. Azt sejtem, megszöktetek valahonnan. No

HESSTYÜK! (Lásd a 208. lapon.)

de ez nem az én dolgom, én csak annyit mondok, hogy a ki nálam enni akar, annak dolgozni kell. Ha éhesek vagytok, kaptok ebédet, de azután segíteni fogtok a munkában.

Móricz és Gyuri szívesen megigérték. Megebédeltek tehát, azután az öreggel együtt beültek egy nehéz, nagy halászcsónakba. Kettejüknek kellett evezni, míg

az öreg ki-kivetette a hálót. Egy kis ideig ez még mulatságos is volt, de mikor aztán órákig kellett evezni, épen nem találtak kellemesnek. A tenyerök csupa hólyag lett s holtra fáradtan érkeztek vissza a kunyhóba, hol az öreg egy-egy darab kenyeret adott nekik vacsorára.

— Ha tetszik, itt maradhattok holnap is, mondá.

De erre semmi kedvök sem volt s reggel elbucsuztak.

— Szerencsés utat, gyerekek, mondá az öreg. Aztán ha nem találjátok meg azt a kincset, hát csak jöjjetek ide vissza. A míg hal van a Tiszában, nem halunk itt meg éhen.

Föliérték ennek a derék öreg halásznak a nevét is azoké közé, a kiknek jutalmat szántak. Még megmagyaráztatták vele az utat, merre juthatnak leghamarabb olyan városba, hol nagy hajókat találhatnak, aztán neki indultak. Ezuttal szerencsésjök volt, mert egy terhes kocsit értek utól s a fuvaros megengedte, hogy fölüljenek. Az igaz, hogy ennek fejében néha tolni kellett a kocsit, mikor megakadt egy-egy nagy kátyuban; aztán mikor csárdához értek, vizet kellett hordaniok a lovak számára és tisztogatni a sarrat a lovakról; valóságos lovászgyerkőczök lettek, ami nagyon különbözött attól a hősi mesterségtől, melyre készültek. Titokban mérgeledtek is eleget, de volt eszök, hogy nem mutatták. Így estére eljutottak egy tanyára, hol a fuvaros lerakta portékáját s azt mondta, hogy tovább nem megy. Másnap tehát újra gyalogosan kellett tovább menniök.

Dél felé járt az idő, mikor nagy örömeikre városhoz értek. A város mellett nagy folyó folyt, ezen hajók jártak, itt már tehát lehet szerencsésjök. Hátha olyan hajót találhatnak, mely egyenesen a tengerig megy?

Épen ezzel biztatták magukat, mikor megpillantottak valamit, ami nagyon fölkelté kíváncsiságukat. Az ut szélén két hosszú, nagy kocsi állt, egész kis házikók,

ablakokkal és kéményekkel. Nem messze legelésztek a lovak, a kocsik körül pedig férfiak, nők, gyermekek ültek, heverték furesa tarka öltözetekben.

— Ez nagyon hasonlít a török császár kocsijához, mondá Gyuri gyanakodva.

— Az ám, bizonyosan vándor komédiások. De azért mégis szeretném látni, mi van ott bent azokban a nagy kocsikban.

Ezt egyik heverésző komédiás meghallhatta, mert nagyon barátságosan odaszólt hozzájuk:

— Kiváncsiak vagytok, kis barátaim? Nos jöjjetek, nézzétek meg.

Móricz és Gyuri nem sokat hivatták magukat, hanem fölmásztak a kocsiba. Panoráma volt az egyikben, néhány ritkább élő vadállat a másikban. A komédiás nagyon barátságosan magyarázott meg mindent és eldicsekedett, milyen jó élete van a vándor komédiásnak.

— Nem volna kedvetek velünk utazni? kérdé.

— Oh, az nem lehet, mi messzire megyünk, egészen a tengerig.

— Akkor épen jó volna nektek, mert mi is oda megyünk. Most itt csak egy kis pihenőt tartunk. Holnap indulunk.

— Jól van, hát menjünk együtt. De mikor oda érünk, mi tovább megyünk a magunk dolgára.

— Természetesen. Mentek, a hova tetszik.

Ez pompás szerencse volt, el is felejtettek mindent bajt. A komédiások nagyon barátságosan bántak velök, egyikök, ki a szabó mesterséghez értett, még a ru-

hájokat is összeigazitotta. Sétálgattak a kocsik körül, heverésztek, kaptak ebédet, vacsorát, minden rendben volt.

— Nagyon derék emberek ezek, mondá Gyuri. Nem is mertem volna hinni hogy ilyen könnyen elérjük célunkat.

— Ugy-e mondtam? szóló Móricz büszkén. Tudtam én, hogy előbb-utóbb lesz szerencsénk, csak nem szabad csüggedni.

— De már ideje is volt, mert megvallo, sokáig már nem birtam volna kiállani ezt a sok nyomoruságot.

Gyuri ez őszinte vallomására Móricz is megvallotta, hogy neki is elég volt már. De most jóra fordult minden. Rég nem is aludtak oly jól, mint ez éjjel ott a kocsiban. Még javában aludtak, mikor kellemes ringatózást éreztek, ami csak még újra elszenderítette őket, mikor reggel fölfölbretek. S hogy aztán már csakugyan nem tudtak többet aludni, fölugrottak; ekkor vették észre, hogy már utaznak. A komédiás csapat még éjjel fölszedte a sátorfáját.

A két fiu ennek csak örült, nem sejtve, hogy örömük rövid ideig fog tartani. Délután egy városkába értek, melyről azt sem tudták, mi a neve. A komédiások a piacz közepén álltak meg, egyikök így szólt a fiukhoz:

— Most már nektek is dologhoz kell látnotok. Remélem, azt nem hittétek, hogy ingyen fogtok kocsikázni, enni, inni. Addig is, míg egyebet megtanulnátok, segíteni fogtok a népet becsődíteni.

Gyuri és Móricz nagyot néztek, hamarjában nem is értették, mit kívánnak a komédiások. Ezek nem sokat magya-

rázták, hanem előfogták a két fiut és rettenetes maskara ruhába bujtatták őket, a fejökre csörgős bohóc-sapkát tettek, aztán Móricznak egy irgalmatlan nagy dobót akasztottak a nyakába, Gyurinak pedig két réztányért csatoltak a kezeire. A komédiás-vezér pedig így szólt:

— Most ide álltok a kocsi elé... te ütöd a dobót, te pedig taktusra vered hozzá a réztányért. Csak akkor hagyjátok abba, mikor én intek.

Móricz ellenkezni próbált, de olyan ütést kapott a füle tövére, hogy elmúlt minden kedve az ellenszegüléstől. Kiálltak hát és ütötték a dobót, réztányért s hozzá olyan keserves arcot csináltak, hogy a sok ember, a ki oda csődült, folyton kaczagott rajtuk. Majd megpukkadtak mérgökben. Ez volt hát az a nagy szerencse, melynek annyira örültek! Annyi viszontagság után komédiás bohócokká lettek?

Eltökélték, hogy ezt nem tűrik, megszöknek. Igen, ha lehetett volna! De a komédiások nagyon szemmel tartották a két fiut. Nem volt szabad tiz lépésnyire sem távoznok s ha a legcsekélyebb dologban is ellenkeztek, kegyetlen verést kaptak. És még sirniok sem volt szabad, mert akkor újabb verés várt rájuk. Csak mikor este a kocsi egyik zugában lefeküdtek, akkor zokoghatták el keservöket.

Egyik városból a másikba vándoroltak, napokig, hetekig sazzal Móricz és Gyuri már rég tisztában voltak, hogy a komédiások rászédtek őket. Most már nem gondoltak többé egyébre, csakhogy bármi módon megszökhesse nek. Vagy három hét múlva egy este végre sikerült is. A komédiások

bizonyosan azt hitték, hogy a két fiu már beletörődött sorsába, aztán nem is fog merni megszökni, mert messze minden várostól, egy nagy erdő mellett ütöttek éjjeli tanyát. Engedték tehát, hogy a két fiu szabadon járkáljon.

— Most szökjünk, szóló Móricz. Itt a nagy erdő, ott hamar elrejtőzhetünk.

— Igen, de ha eltévedünk, ki nem találunk onnan...

— Dehogy nem! Különben mindegy akármi történik velünk... én már inkább akár meg is halok, de kóbor-komédiás nem leszek.

— Igazad van. Szökjünk.

Ugy tettek, mintha csak sétálgatnának s eljutottak az erdő szélére. Ott csakhamar beosontak a sűrűségbe és teljes erejükből futottak. Sötét volt, el-elbuktak valami kiálló gyökérben, beleütköztek a fába, de ezzel mind nem törődtek, csak futottak. Minden zörrenésre azt hitték, hogy üldözőik már nyomunkban vannak s ez új erőfeszítésre serkenté őket. De utóljára is kimerültek, nem bírtak tovább futni. Gyuri halálosan elfáradva rogyott össze. Móricz is lihegve ült le melléje.

— Mi lesz belőlünk! szóló Gyuri zokogva. Oh, bár csak soha ki nem mozdultunk volna hazulról! Ostobaság volt az egész terv... most itt fölfalhatnak a farkasok.

Móricz nem tudta többé biztatni pajtását, mert most már ő maga is végkép elcsüggedt. Ha még hitte is, hogy jó lett volna, ha tervök sikerül, de azt már nem hitte, hogy a maguk emberségéből eljuthassanak a tengerig. Nem szóló semmit, ha-

nem sirt ő is. Addig sirtak, míg a nagy fáradtságtól elaludtak.

Reggel madárdal ébresztette föl őket. Szinte örültek, mikor látták, hogy farkas nem ette meg őket. Fölkerekedtek és igyekeztek kijutni az erdőből. Csakhogy ez nem volt könnyű s már újra esteledett, mikor végre éhesen, tikkadtan kiértek. Nem messze egy majort láttak, oda mentek és egy kis kenyeret meg éjjeli szállást kértek.

Hanem ide ugyan rossz helyre tévedtek. A majoros durva ember volt és nyersen rájok rivalt:

— Takarodjatok innen! Az kellene még, hogy ilyen csavargó tolvajok tanyázzanak a házamban.

— Az ám, szóló az öreg béres. A szomszéd majorban épen tegnap fölgyújtották a szénaboglyát, bizonyosan ilyen csavargó ficzkók tették.

— Hátha épen ezek tették?

Gyuri és Móricz elsápadtak e gyanúsításra, de ijedelmök csak még inkább gyanakodóvá tette a majorost és cselédjét.

— Ni, hogy megrémültek! szóló a majoros. Már bizonyos, hogy ők a gonosztevők. No, ezt el nem viszitek szárazon, semmirevaló gyujtogatók!

A két fiu majd holtra vált rémületében. Hebegve kezdték mondogatni, hogy ők nem gyujtogatók, soha sem bántottak senkit, semmit, most jöttek az erdőből, komédiásoktól szöktek meg. Nem használt semmit. A majoros megragadta őket, megkötözte kezöket, lábukat és így szóló:

— Majd megtudjuk mindjárt az igazat. Beviszlek a szolgabíróhoz.

Meg is tette. A szerencsétlen két kis kalandor most már teljesen elcsüggedt. Mi-

kor a komédiásoknál voltak, azt hitték, rosszabb dolguk már nem lehet; ime, most megkötözve, mint gonosztevőket viszik őket bíró elé. És ha ez elhiszi, hogy gyujtogatók, akkor börtönbe kerülnek!

A szolgabíró nem igen messze lakott. A majoros oda állította eléje a két kis csavargót és elmondta, milyen gyanuja van rájuk. Móriéz és Gyuri reszkettek, mint a nyárfalevél. A majoros vádjára azonban a szolgabíró így szólt:

— Téved, majoros barátom. A gyujtogatót már elfogtuk, meg is vallotta bűnét, ez a két fiu tehát nem tehetette. De mint csavargókat mégis ki kell vallasnom. Kiesodák.

A két fiu föllélezett. Csakhogy nem nézik őket gyujtogatóknak! Most már ezt is szerencsének tartották.

A szolgabíró aztán vallasni kezdte őket. Nem volt többé semmi kedvök rejtegetni a valót. Megmondták nevüket, meg

NAGY IPARKODÁS. (Lásd a 205. lapon.)

azt is, honnan és miért szöktek meg. A szolgabíró meglepetve nézett rájuk, aztán egy írást keresett elő asztaláról.

— Ti vagytok azok! Egy hónappal ezelőtt kaptam hivatalos értesítést, az egész országban kerestetnek a születek. Oh ti oktan gyerkőcök! Mennyi szomorúságot okoztatok nekik, mennyi bajt magatoknak! No csak hogy kezembe kerültek! Holnap haza küldelek.

A két kalandos fiu úgy megörült ennek, hogy kezét csókoltak a derék hiva-

talnoknak. Ez gondoskodott, hogy jó vacsorájok, ágyuk legyen, másnap pedig dobogó szívvvel, de annyi viszontagság után megnyugodva utaztak haza.

Hogy otthon milyen busan, szégyenkezve, de mégis örvendve is álltak szüleik elé, nem szükséges elmondanom. Bocsánatot kértek és kaptak s belátták, hogy csak maguknak tulajdoníthatták keserves kalandjaikat, mert gyermek észszel komolyan elhittek regényes meséket. Nem is kellett nekik azután soha olyan könyv,

melyre öregebbek azt mondták, hogy nem nekik való. Félre dobták, mondván :

— Nem olvassuk, beérjük azzal, amit kalóz-utunkon tapasztaltunk.

CSACSI-HÁTÓN.

(Képpel a czimlapon.)

GIZI az, és Emmike,
És Ilonka, — látom.
Ugy van! A mi Ilonkánk
Ül itt csacsi-hátón.

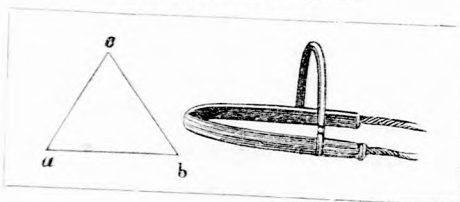
Büszkén is néz a csacsi,
Tudja, ki ül rajta.
A kantárját két oldalt
Gizi, Emmi tartja.

Ők vezetik a csacsit
Szanaszét a réten,
S a csacsika lépeget
Óvatosan, szépen.

Megutazzák a határt,
Minden árkot, bokrot.
A nagy utazás után
Kap a csacsi cukrot.

S ami édesebb neki
Mint bármely cukorka :
Mikor Ilonka leszáll
Csacsijához oda áll
S fülét megvakarja.

KÉPREJTVÉNY.

SOK A JÓBÓL IS MEGÁRT.

— Kicsi beszély a kicsinyeknek. —

(Négy képpel)

LYAN jó kedve volt Klárikának, hogy azt sem tudta, mihez fogjon. Ugrált, tánczolt, de szüknek találta a szobát. Szaladt ki az udvarra és abban töltötte ki nagy örömét, hogy vagy ötven-szer egymásután ugrott keresztül a zsinóron. Nagyon ügyes volt ő ebben.

Már egészen belemelegedett, de talán még mindig nem hagyta volna abba, ha oda nem jönnek a testvérei : Laczi, Pista, Feri meg Jóska. Persze, mint afféle pajkos fiuk, mindjárt nevettek a leánykán, hogy egy folytában annyit ugrál.

— Talán fogadást tettél, hogy meg nem állsz százig?

— Vagy büntetésül adták föl, hogy egy óráig ugrálj?

— Oh dehogy! Fázik szegény, így akar melegegedni.

Klárka egy csöppet sem haragudott meg, csak egy nagyot fujt.

— No az igaz, hogy már elég volt. De mikor olyan nagyon örülök!

— Örülsz? És ugyan minek?

— Hát ti nem tudjátok? Kálmán jön délután, hazautaztában beszáll hozzánk, csak holnap reggel megy tovább.

Erre a hirre a négy fiu kezdett ugrálni.

— Kálmán jön! Jaj de pompás!

Az a Kálmán pedig nem volt senki más, mint unokatestvérök, a kinek szülei a szomszéd faluban laktak. Már nagy fiu volt, tulajdonképen már szinte fiatal ember, még pedig nagyon kedves, szeretetre méltó ifju; szerette is őt mindenki, de senki annyira, mint Klárika meg a testvérei. Mert Kálmán, bár sokkal idősebb volt, pompásan elmulatatta őket. Valahányszor megjött a városból, hol tanulmányait folytatta, hozott nekik kedves apróságokat, mesélt sok mindenféle érdekes történeteket, megtanította őket mulatságos játékokra, — egy szóval, az valószínűségos ünnep volt, ha Kálmán jött látogatóba.

— Oh, csak már itt volna! mondák a fiuk.

— Még egy kicsit várnunk kell, szölk Klárika. A délutáni vonattal jön, odáig még van egy pár óra. Én most megyek a kertbe és kötök neki szép bokrétát.

— Mi meg addig örülünk előre is, mondá Laczi.

És nagy örömben olyan ugrálást, hempergést vittek véghez, hogy a mama a szobában meghallotta. Kiszólt az ablakon:

— Fiuk, mit csináltok? Összeszagatjátok a ruhátokat.

— Dehogy, kedves mama, csak örvendünk, hogy Kálmán jön.

Mivel pedig a mama szemei előtt nem örvendhetek a maguk kedve szerint, kiszaladtak az udvarról. Most már nekik volt olyan széles jó kedvök, hogy nem tudták, mihez fogjanak. Mindenféle pajkos csinybe belekezdtek, nem ismertek határt a vigságukban.

Nem messze a kert mögött nagy tócsa terült, melyen keskeny deszkapalló vezetett keresztül.

— Ki tud ezen a pallón gyorsabban végig futni? kérdé Jóska.

— No bizony, de nagy dolog!

— Próbáljuk meg.

— Jól van. A ki győz, az fog este Kálmán mellé ülni a vacsoránál.

Ebben megegyeztek. Laczi meg Feri ügyesen keresztül futottak, de az indítványozó Jóska a palló közepén félrelépett és elesett, a nyomban utána futó Pista pedig már nem tudott megállni és reábukott. Ez volt a baj, mert Jóska még megkapaszkodott volna a deszkában, de mikor Pista is rázuhant, mind a ketten leestek a pallóról a vízbe.

Laczi meg Feri nagyot nevettek a szárazon, nem is volt okuk, hogy megijedjenek, mert tudták, hogy a pocsolya alig ér térdig, tehát bele fulni nem lehet. Hanem a két szerencsétlen versenyző nem nevetett, mert a mint bele hemperedtek a pocsolyába, csupa sár és víz lett a ruhájok. Kimásztak a partra és ugyancsak meg voltak akadva. Ilyen csuffá téve nem mehetnek haza... majd adna a mama!

— Üljetek itt a napon, szólta Feri. Majd megszárad a ruhátok, aztán letisztogatjátok. Jöjj, Laczi, mi játszhatunk tovább, mi kerülünk Kálmán mellé.

Tovább mentek és nem messze egy bokor mellett megkötve látták a mama kedvenc kecskáját. Széles jó kedvökben nem tudták békén hagyni.

— Sétáltassuk meg egy kicsit.

— Nagyon jó lesz. Bizonyosan unatkozik szegény.

Feri mindjárt el is oldotta a kötelet és vezetni kezdte a kecskét. Ez azonban

nem sokáig tűrte, hanem ugrándozni szeretett volna. Hol jobbra, hol balra iramodott s Feri alig bírta tartani. Végre egy kutyától megriadt a kecske, hirtelen kiszabadította magát és egyenesen az erdőnek futott.

— Jaj, fogjuk meg! Elszökik... eltéved! Mit mondana a mama!

Ijedten futottak utána. De a kecskének jó a lába, nem könnyű volt utól érni. Tüskön-bokron át rohantak utána, minduntalan beakadtak ruhájokkal ágba, tövisbe, kalapjokat elvesztették, kabátjokat összetépték s a kecske még mindig nem volt elfogva.

Még nem esteledett, mikor a hű házőrző eb ugatni kezdett, de csakhamar örvendve csaholt.

— Ez Kálmán! szólta Klárka és kiszaladt a szobából.

Örvendezve fogadta a kedves vendéget és mindketten csodálkoztak, hogy

a fiukat nem látják. No de majd előjönnek.

De biz' azok nem jöttek elő, legalább oda nem, a hol Kálmán volt. A vacsorá-

nál nem voltak s másnap Kálmán el is utazott, de a fiuk nem látták, csak Klári-ka mulatott vele.

Pedig otthon voltak estére mind a négyen, csakhogy milyen állapotban! Ketteje lucskos és sáros, ketteje pedig tépett ruhával. Szerettek volna beosonni és átöltözködni úgy, hogy a mama ne vegye őket észre, de ez nem sikerült. Büntetésök az volt, hogy szoba-áristomot kaptak, nem találkozhattak Kálmánnal. Hiába mentegetőztek, hogy csak azért kerültek bajba, mert nagyon jó kedvök volt. A mama így szólt:

— Tudjátok, hogy sok a jóból is megárt. Örömeben és jó kedvében se cselekedjék az ember oktalanságokat, hanem uralkodjék magán. A ki jókedvből határtalanul pajkossá lesz, megérdemli a büntetést.

NAGY IPARKODÁS.

(Képpel a 201 lapon.)

RAJTA, rajta, kis művészek,
Keverjétek a festéket,
S a fekete képeket
Tarkára fessétek meg!

*De a nagy iparkodásban,
A festő-művészi lázban,
Messze tul ne csapjatok:
Valónál maradjatok!*

*Mert megcsik a nagy hévben:
Ha napkölte van a képen —
A sugara zöld — s a hegy
Olyan piros mint a megy.*

*Amit mondok: tapasztalás;
Mert ki így járt — senki se más
Mint (ne maradjon titok) —
Öreg Forgó bácsitok.*

*Persze nem most, hanem régen —
De rá még tisztán emlékszem.
Kis fiucska voltam én
Hajlott korom reggelén.*

TILOSBAN.

— Kicsi történetke. —

BANDI nem volt még valami nagy legény, de elég nagy arra, hogy valamire már mégis hasznát vegyék. Különösen a nyáron igen jól el tudta legeltetni az apja pár juhocskáját.

Nem is olyan nehéz mesterség az, csak épen arra kell vigyázni, hogy a juhok be ne menjenek valahová tilosba, a hol kárt tehetnének a veteményben. Azt pedig Bandi jól tudja.

Egy szép napon megint kívül járt a juhocskáival és szépen terelgette őket amott az erdőszélen. Ott elég jó legelőjük volt. Bandinak nem kellett sokat terelgetni őket, csak épen arra vigyázott, hogy a közeli káposztás földre ne menjenek. Már épen kényelmesen le akart heveredni, mikor valami furcsát vett észre. Nem messze egy nagy fa alatt egy uri ember ült, előtte tábla-féle állt s azon mázolgatott.

— Ugyan mi lehet az? Már csak megnézem, gondolá Bandi.

Oda lopózott s a mint közel ért az idegen ur háta mögé és látta azt a táblát, ugyancsak bámult, mert amit látott, abban ráismert a falu környékére, gyönyörűsége-gezen le volt minden domb, fa pingálva a képre. Persze, mert az az idegen nem volt senki más, mint egy festő művész, a ki ezt a tájéket lefestette.

Bandi javában bámulta ezt a csodát, mert ilyet ő még soha sem látott; és még sokáig bámulta volna, de véletlenül rálépett egy száraz galyra s a zörgés figyelmessé tette a festőt. Hátra pillantott és látta a bámézkodó fiut.

— Ejnye, de jó, hogy itt vagy, kis öcsém, mondá. Épen szükségem van rád.

— Igazán? Ugyan minek? kérde Bandi csodálkozva.

— Erre a képre akarok ráfesteni egy ilyen gyereket, a milyen te vagy. Állj ide elé, hadd rajzoljalak le.

Bandi nem igen értette, mi az? A festő megmagyarázta neki.

— Hm! És sokáig fog tartani? Mert nekem a juhocskáim után kell nézmem.

— No, valami nagyon sokáig nem tart. És kapsz érte három fényes ezüst tizest.

Már ennek nem tudott Bandi ellenállni. Régóta vágyódott már egy szép bicskára, melyet a boltosnál látott; ha azt megvehetné, valamennyi gyerek megirigyelné a faluban. Pedig épen három tizes az ára. Mert már kérdezte.

Ode állt tehát, a mint a festő kívánta és azután hagyta magát lerajzoltatni. Ez alatt büszkén elgondolta, mennyire el fog majd dicsekedhetni, hogy őt egy városi híres piktor lerajzolta, az arczképe ott van azon a gyönyörű képen, az emberek a városban látni fogják. Nincs olyan híres gyerek a faluban. És még sok pénzt is kapott érte.

Jó ideig tartott, míg a festő elkészült az arczképpel. Mikor készen volt, Bandi maga is kíváncsi volt, hogy lássa — ugyancsak ámult is aztán. Szakasztott az ő képe volt, egészen olyan, a milyennek magát a tükörben látta.

— Ha még egy kicsit állnál, lerajzolnálak egészen, ruháddal együtt, mondá a festő.

— Állok én akár estig is, mondá Bandi, kinek nagyon tetszett ez a dolog.

Megint jócskán mult az idő, mignem végre így szólt a festő:

— Így ni! Most már kész az egész. Itt a három tizes.

Ezzel a festő összeszedte az állványát, képét és elment. Bandi is nagy örömmel és büszkén ment a maga útján s csak akkor jutott eszébe, hogy ugyan mit csinálnak az ő juhocskái? Nézett jobbra, nézett balra, de nem látta sehol. Hanem hallott haragos kiabálást messziről a káposztás földről. Roszat gyanítva szaladt oda, — hát csakugyan az ő juhocskái jártak ott. A gazda épen nagy haraggal kergette ki, mert sok kárt tettek a plántában. És a mint meglátta Bandit, nyakon csipte és ugyancsak megverte.

— Te semmire való, hát így kell őrizni a rád bizott jószágot? No megállj, kikapsz még otthon is, megmondom az apádnak, mert a kárt meg kell fizetnie. Legalább is fél forintot.

Bandi remegve gondolt arra, mi vár otthon reá. Könyörgésre fogta a dolgot, hogy van neki pénze, inkább megfizeti maga a kárt, csak aztán több baja ne legyen.

— Mennyi pénzed van? rivalt rá a gazda.

Bandi előmutatta három szép tizes-kéjét.

— No, ezzel ugyan nincs ugyan a három megfizetve, de ez is jobb a semminél, szólt a gazda s elvette a pénzt, aztán elment.

Busan ballagott Bandi haza a juhocskáival. Vége volt a szép bicskának, vége a dicsekvésnek, a verés pedig rajta száradt. Erősen el is tökélt, hogy a világért sem szól senkinek erről a dologról. De másnap az apja már mégis tudta s így szólt hozzá:

— Megérdemelted, ami történt veled. A kire valami kötelesség van bízva, ne feledkezzék meg róla a maga kedvtöltése végett.

A FÓKÁROL.

OLVASNI már bizonyosan mindnyájan sokan olvasatok a fókáról, a tenger ez érdekes lakosáról. Demostanában sok kis olvasóm, ki a fővárosban lakik vagy itt járt látogatásban, alkalmasint látta is e nálunk ritka állatot. Mert ott lubiczkol vigan az állatkerben vízzel teli nagy, kényelmes medenczében, melyben kedvére uszkálhat. A medenczéje mellett barlangja van, hol szárazon heverészhet, ha megunta a fürdőt, a barlang fölött pedig kőből összerakott magaslat, melyre lépcsőn kapaszkodhatik föl, hogy legráljon a vízbe. Meg is teszi vigan huszszor is egymás után, mikor ott fönt áll az öre és a kosárból dobálja le a vízbe az eleven halat. Sokan állják körül a medenczét és mulatnak a fóka etetésén. Ő pedig, okos állat létére, tudja mit kell tennie. Mihelyt a vízben elfogta a halat, nem várja, hogy ott kapja meg a másikat; tudja, hogy hiába várná. Kimászik hát a vízből, a lépcsőn fölkapaszkodik a magasba az ór mellé és lesi, hogy ez újra dobjon halat a vízbe. Rögtön ugrik utána és egy pillanat alatt utóléri, bekapja.

Az a fóka, mely most a mi állatkertünkben van, ugynevezett oroszán-fóka. Nem hasonlít biz ő egy csöppet sem a hatalmas, félelmes oroszánhoz s nagyon szelid, jámbor állat, mint általában minden fóka-fajta. Mert a fókának sokféle fajtája van s valamennyi a tengerben él, de fölváltva a szárazföldön is. Messzire elvándorolnak csöndes szigetekre s más partvidékekre, még pedig legtöbbször

nagy csapatokban. Az év különböző szezonaiban, különböző helyeken szeretnek tanyázni s ott bizonyos időben pontosan megjelennek. A nap egy részét vízben uszkálva, halat fogdosva töltik, aztán kímásznak a partra és ott alusznak, heverésznek. A szárazföldön nagyon ügyetlenek, mert lábuk alig van; de annál kītűnőbbben tudnak uszni, még pedig mélyen a víz alatt. A mi állatkerti fókánknál is láthatni, hogy ugyancsak hosszú időre eltűnik a víz alá, aztán hirtelen fölbukkan, nagyot fúj és megint elmerül. Könnyű is neki a víz alatt uszkálni, mert igen sokáig kibírja lélekzet-vétel nélkül. Még ha szárazon van is, csak minden két perczen vesz egyszer lélekzetet, a víz alatt pedig négy-öt perczig is meg bir maradni.

A grönlandiaknak nagyon becses állat a fóka, mert husát, zsíráját, bőrét, de még a csontját is fölhasználják. És messzi déli országokból is járnak oda hajósok fóka-vadászatra, mely aránylag igen könnyű, mert a fókát akkor lesik meg, mikor a szárazon heverész, védeni nem tudja magát, futni nem tud és így könnyen zsákmányul esik.

Fogságban a fóka hamar megszeli-dül és nemesak megismeri ápolóját, hanem meg is szereti, ragaszkodik hozzá, mint a hű kutya. Egy kis fáradsággal még különböző produkezióra is meg lehet tanítani. A zenét nagyon szereti, különösen a lágy fuvolahangot s ha ezt hallja, mindjárt előbukkan a víz alól.

MICZI ÉS A CSIRKE.

Kedves Forgó bácsi!

Nagyon lekötölné, ha ezen kis cikket, mely a cziczáról szól, a mi kedves »Kis Lap«-unkban közölné.

Annai mulatságos történetkét olvastam már az állatok gondolkozásáról és értelméről, hogy talán kedves Forgó bácsi sem veszi rossz néven, ha én is közlök egy hasonló érdekes kis történetkét.

Van nekünk egy cziczánk, Miczinek hívják; voltak kicsinyei, melyek most már nagyocskák. Miczi ápolta őket, mint gondos czicza-mamához illik.

Történt egy délben, hogy Miczi egy kis csirkét elragadott, szájába vette és futott vele a csűr felé, úgy, hogy alig bírtam követni. Már azt hittem, hogy Miczi a csirkét magának és kicsinyeinek délebédül szánta; de csalódtam, mert Miczi a kis csirkét óvatosan szájából letette a szalmára. Azután elvittem a kis csirkét vissza a baromfi-udvarra; de Miczi, amint észrevette, hogy a csirke nincs ott, rögtön keresésére indult, megismerte és visszavitte kicsinyeihez, ahol játszott vele.

Sajátságos, hogy a csirke ott maradt a cziczáknál, sőt még szeretett játszani is a Miczi kicsinyeivel.

Ezután, midőn a kis cziczáknak enni adtam, mindig ott maradtam és végignézettem, mint juttat Miczi mindenből a fogadott kicsinyének is. Érdekes, hogy Miczi azt a kis csonthoz tapadt hust, melyet mi nem ettünk meg, apró, éles fogaival ügyesen leszedegette, s a kis csirkének adta, mit az meg is evett.

Ha tejet vittem nekik, a csirke a tányér szélére állott s ő is velök evett a jó tejeckéből; ha a kis cziczák aludtak, a csirke a Miczi hátára szállott és ott aludt.

Ilyenképen a kis csirke szépen növekedett és most már nagy csirke lett belőle, de azért nevelő anyjáról és mostoha testvéreiről soha sem feledkezik meg, mindig velök hál.

De meg is becsüljük Miczit, kap tőlem mindig friss tejeckét, ő pedig nyugalomban éli öreg napjait.

Kedves Forgó bácsit szívből üdvözlöve,

Felvincz, 1885. 26/VIII.,

vagyok hü kis olvasója

Szász Piroska.

H E S S T Y Ű K !

(Képpel a 197. lapon.)

HESS tyúk, ne szállj rám —
Nem adom az uzsommám!
Az almámat nem adom,
De ha kell: a csutkjáját,
Csutkjájának a majját,
Már azt neked hagyhatom.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez.

A folyó évnegyed végéhez közeledvén, tisztelettel kérjük a „KIS LAP“ amaz előfizetőit, kiknek előfizetésük e hóval lejár, sziveskedjenek megrendelésüket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „KIS LAP“ előfizetési ára:

Negyedévre 1 frt 40 kr.
Félévre 2 frt 80 kr.
Egész évre 5 frt 60 kr.

Az előfizetések (melyeknek elküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) a „KIS LAP“ kiadóhivatalához, Budapest, Ferencziek tere 3. sz. Athenaeum-épület, intézendők.

A „KIS LAP“ kiadóhivatala.